

Kázání: 162. Hlavně si neplést dojmy s pojmy

Kázání

Hlavně si neplést dojmy s pojmy

Kázání

Hlavně si neplést dojmy s pojmy

1. čtení: 1. Samuelova 16, 1 – 13

1 Hospodin řekl Samuelovi: „Jak dlouho ještě budeš nad Saulem truchlit? Já jsem ho zavrhl, aby nad Izraelem nekraloval. Naplň svůj roh olejem a jdi, posílám tě k Jišajovi Betlémskému. Vyhlédl jsem si krále mezi jeho syny.“

2 Samuel se zdráhal: „Jak mohu jít? Saul o tom uslyší a zabije mě.“ Hospodin řekl: „Vezmeš s sebou jalovici a řekneš: ‚Přicházím obětovat Hospodinu.‘“

3 Na obětní hod pozveš Jišaje a já ti dám vědět, co máš dělat. Pomažes mi toho, o němž ti povím.“
4 Samuel vykonal, co řekl Hospodin. Když přišel do Betléma, vyděšení starší města mu spěchali vstříc s otázkou: „Přinášíš pokoj?“
5 Odvětil: „Pokoj. Přišel jsem obětovat Hospodinu. Posvěťte se a půjdete se mnou k obětnímu hodu.“ Pak posvětil Jišaje a jeho syny a pozval je k obětnímu hodu.
6 Když se dostavili a on spatřil Eliába, řekl si : „Jistě tu stojí před Hospodinem jeho pomazaný.“
7 Hospodin však Samuelovi řekl: „Nehleď na jeho vzhled ani na jeho vysokou postavu, neboť já jsem ho zamítl. Nejde o to, jak se dívá člověk. Člověk se dívá očima, Hospodin však hledí srdcem.“
8 Jišaj pak zavolal Abínádaba a předvedl ho před Samuela. On však řekl: „Hospodin nevyvolil ani toho.“
9 Jišaj tedy předvedl Šamu. Řekl: „Hospodin nevyvolil ani toho.“
10 Tak předvedl Jišaj před Samuela svých sedm synů, ale Samuel řekl: „Žádného z nich Hospodin nevyvolil.“
11 A Samuel se Jišaje otázel: „To jsou všichni mládenci?“ Jišaj odvětil: „Ještě zbývá nejmladší, ten však pase stádo.“ Samuel Jišajovi poručil: „Pošli pro něj! Nebudeme stolovat, dokud sem nepřijde.“
12 Poslal tedy pro něj a dal ho přivést. Byl ryšavý, s krásnýma očima a pěkného vzhledu. Tu řekl Hospodin: „Nuže, pomaž ho! To je on.“
13 Samuel tedy vzal roh s olejem a pomazal ho uprostřed jeho bratrů. A duch Hospodinův se Davida zmocňoval od onoho dne i nadále. Samuel pak hned nato odešel do Rámy.

2. čtení: Efezským 5, 8 – 14

8 I vy jste kdysi byli tmou, ale nyní vás Pán učinil světlem.
9 Žijte proto jako děti světla – ovocem světla je vždy dobrota, spravedlnost a pravda;
10 zkoumejte, co se líbí Pánu.
11 Nepodílejte se na neužitečných skutcích tmy, naopak je nazývejte pravým jménem.
12 O tom, co oni dělají potají, je odporné i jen mluvit.
13 Když se však ty věci správně pojmenují, je jasné, oč jde.
14 A kde se rozjasní, tam je světlo. Proto je řečeno: Probuď se, kdo spíš, vstaň z mrtvých, a zazáří ti Kristus.

Sestry a bratři,

představte si, že dostanete v práci nebo ve škole esemesku abyste se honem vrátili domů, že je to nutné a čeká se jenom na vás. A vy nevíte, co se děje, ale nic naplat, seberete se a zanedlouho jste doma.

V obýváku sedí celá široká rodina u prohýbajícího se stolu s hovězí pečení.

Než stačíte cokoli říct, přistoupí k vám najednou nějaký postarší muž a vyleje vám na hlavu půlku

lahve rostlinného oleje. A vám ten olej stéká po vlasech na tvář a pod límec a jste tak vyvedení z míry, že se nezmůžete na slovo. No prostě horor, který se může odehrát tak nanejvýš v nějakém neklidném snu.

Jenže nejedná se o sen ani o nepovedený vtip. Nikdo se nesměje, naopak, všichni povstávají od stolu, uznale tleskají a jeden přes druhého provolávají „sláva“. A ten postarší muž dá najevo, že by se měli ztišit, protože by to mohl zaslechnout někdo zvenčí a to by byl problém.

Trochu takhle scéna připomíná událost z Matoušova evangelia, kdy nedlouho před ukřižováním Ježíš seděl u stolu v domě Šimona Malomocného a nějaká žena mu z alabastrové nádoby z ničeho nic vylila na hlavu drahocenný olej.

Udělala to, protože nikdo z postarších ani pomladších mužů se k tomu neměl. Udělala to, i když věděla, že je to trestné a že budou mít učedníci nemístné řeči. Všem přítomným bylo jasné, co tím chtěla vyjádřit: že Ježíš je král.

Je králem navzdory tomu, že za sebou nemá vojsko ale jen hrstku poněkud zbabělých učedníků. Je králem, i když ho ze strany mocných nečeká nic jiného, než nenávist a snaha jej zlikvidovat.

Podobně jako ta žena to měl i onen postarší muž z dnešního čtení. Jmenoval se Samuel a byl to tenkrát soudce, kněz i prorok v jedné osobě. Před časem inauguroval pomazáním prvního izraelského krále Saula.

Jenže, jak se to tak nezřídká panovníkům a prezidentům stává, Saulovi funkce brzy vlezla do hlavy a stal se z něj zlomyslný a ješitný chlap. Bylo třeba pomazat za krále někoho jiného, někoho méně domýšlivého, někoho komu jde o věc a ne jen a pouze o vlastní prestiž. A bylo to třeba udělat co nejtajněji, jelikož Saul by se chtěl určitě mstít.

Proto Samuel přišel společně s jalovicí a podávané pečené hovězí posloužilo jako zastírací manévr. Ten kluk z dnešního čtení, pro kterého poslali do práce, aby ho Samuel po příchodu polil olejem, se jmenoval David, budoucí nejslavnější izraelský král.

Jenom na vysvětlenou: Izraelští králové se nekorunovali, jak bývalo zvykem v českém království, ani neustanovovali podáním ruky předsedovi senátu, jak je zvykem dnes při inauguraci českého prezidenta.

Tenkrát se inaugurovalo jednoduše tak, že se noví králové polili nějakým vzácným olejem. Jiný kraj, jiný mrav. Nebyli to tudíž hlavy korunované, ale hlavy pomazané. Proto se jim také říkalo mašiah neboli mesiáš, česky pomazaný.

A tak se stal nejmladší z osmi synů betlémského farmáře Jíšaje izraelským králem. Kromě rodinné sešlosti to nikdo jiný nevěděl. Podivný král, není-liž pravda? Před tím, než skutečně usedne na trůn, bude si muset projít útlakem a pronásledováním. Stane se psancem a přidají se k němu zejména ti, kdo nemají co ztratit – nemajetní, strádající a utiskovaní.

Velice podobný příběh za nějakých tisíc let prožije i pronásledovaný král bez moci Ježíš. Také on oslovoval zejména lidi odsunuté stranou, vyloučené ze společnosti, lidi, na které se nebral zřetel. Podobně jako David, stal se Ježíš králem chudých, plačících, umlčených a nespravedlivě souzených.

A stejně jako byl David nakonec všemi lidmi Izraele uznán za krále, uznají nakonec všichni lidé po celém světě, že králem je Ježíš – že spravedlnost, rovnost všech, vzájemná ohleduplnost a soucit jsou zdaleka nejlepším způsobem jak na této zemi pospolu žít.

Právě o tom je velikonoční víra ve vzkříšeného krále králů a pána pánů.

Vraťme se ale k starozákonnímu příběhu o pomazání mladičkého Davida. Když hlavnímu ceremoniáři Samuelovi otec Jíšaj představoval postupně svých sedm synů, nikoho z nich Hospodin za krále nechtěl. Už hned u toho nejstaršího sdělil Samuelovi památnou větu:

„Nejde o to, nač se dívá člověk. Člověk se dívá na to, co má před očima, Hospodin však hledí na srdce.“

Je to velice důležité sdělení, které je stejně aktuální dnes, jako bylo tenkrát před třemi tisíci lety. První dojem totiž vůbec nic nezaručuje. Problém je v tom, že my lidé dáváme především na první dojem.

Nejde jenom o posuzování druhých, ale třeba o to, jak na nás působí reklamy nebo články v novinách. Marketéři dobře vědí, že pokud obrázek nebo nadpis zaujme na první pohled, je skoro vyhráno. Možná už jste si všimli, jak jsou nadpisy článků na zpravodajských webech často vyhraněné nebo dryáčnické. Účelem je, aby zaujmuly pozornost. Právě na takové články lidé nejčastěji kliknou.

Skoro by se dalo říct, že dnešní společnost je nastavená právě na první dojem. Informací a podnětů je tolik, že nestíháme jít do hloubky a pátrat po podstatě, nýbrž pouze surfujeme tak nějak po povrchu, surfujeme po dojmech. A to je samozřejmě problém.

Společnost, která staví pouze na dojmech je totiž nebezpečně povrchní a současně zranitelná.

Třeba když se řekne, že Ukrajincům by se neměly dodávat zbraně, protože válka je přece na první pohled zlo.

Nebo když se má za to, že uprchlíci berou lidem práci nebo že gayové ohrožují tradiční rodinu.

Nic z toho není pravda, a pokud si dáme tu práci a dohlédneme až k srdci problému, zjistíme, že je to jinak.

Stejně to je samozřejmě i ve vztahu ke konkrétním lidem. Na dálku, na první zběžný pohled je velice snadné druhé lidi odsoudit. Něco jiného je ovšem když se s nimi setkáme na blízko, když se seznámíme s jejich příběhem a nahlédneme do jejich srdce, když poznáme, čím se trápí a z čeho se radují, o čem přemýšlejí a jak se rozhodují.

Právě takhle se na nás dívá Bůh. Jeho pohled nespočívá na vnějších rysech, na tom jak se jevíme, ať už sami sobě nebo lidem okolo. Dívá se, co jsme zač samotnou svou podstatou, kam investujeme své emoce, jak přemýšlíme, na čem stavíme a jakým směrem se ubíráme.

Pán Bůh nás má prostě přečtené. To my jsme na tom daleko hůř. Stejně jako Samuel ulpíváme často na povrchu a posuzujeme lidi nebo události jen na základě prvního dojmu.

Jak z toho ven? Jednoduše. Stačí proniknout hlouběji, než bývá obecně zvykem. Ne vždycky nám to půjde a často stejně zvítězí dojmy nad pojmy.

Jedno řešení by tu ale přece jen bylo. Dívat se na druhé podobně jako David, a nebo ještě lépe: jako Ježíš. To znamená neposuzovat od stolu, nedávat knížecí rady, ale snažit se skutečně poznat a ztotožnit se s těmi, kdo strádají a čelí útisku, kdo pláčou, jsou umlčováni a nespravedlivě posuzováni.

Dojmy nic neřeší, je třeba dát si tu práci a zadívat se hlouběji. Takhle to dělá Bůh a zve nás všechny, abychom se připojili. Takhle to dělá Bůh a v tom je naše naděje.

PeČ

SPCH 19. 3. 2023

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)